

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
prednesené 22. apríla 2021¹

Vec C-186/18

José Cánovas Pardo SL
proti
Club de Variedades Vegetales Protegidas

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Práva Spoločenstva k odrodám rastlín – Nariadenie (ES) č. 2100/94 – Článok 96 – Premlčanie žalôb stanovených v článkoch 94 a 95 nariadenia – Trojročná lehota – Pokračujúce činnosti – Činnosti opakované v priebehu času – Začiatok plynutia lehoty (*dies a quo*) – Deň udelenia práv Spoločenstva – Deň, kedy sa majiteľ dozvedel o činnosti a totožnosti zodpovednej strany – Deň ukončenia predmetnej činnosti – Účinky premlčania – Obmedzenie na činnosti vykonané pred viac než tromi rokmi“

I. Úvod

1. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 96 nariadenia (ES) č. 2100/94².
2. Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Club de Variedades Vegetales Protegidas a spoločnosťou José Cánovas Pardo SL (ďalej len „Pardo“) v súvislosti s využívaním mandarínkovníkov odrody Nadorcott touto druhou spoločnosťou bez súhlasu majiteľa.³
3. Presnejšie, Pardo podala na vnútroštátny súd kasačný opravný prostriedok týkajúci sa jedinej otázky premlčania. Spor vo veci samej sa v tejto súvislosti vyznačuje tým, že majiteľ nechal uplynúť lehotu troch rokov stanovenú v článku 96 nariadenia č. 2100/94. Je totiž preukázané, že v čase podania žaloby proti spoločnosti Pardo majiteľ už viac ako tri roky vedel o činnostiach porušujúcich jeho práva a o totožnosti zodpovednej strany.
4. Otázky položené Súdnemu dvoru smerujú k určeniu následkov, ktoré treba vyvodiť z uplynutia tejto trojročnej lehoty.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Nariadenie Rady z 27. júla 1994 o právach spoločenstva k odrodám rastlín (Ú. v. ES L 227, 1994, s. 1; Mim. vyd. 03/016, s. 390).

³ Pre zjednodušenie používam v rámci tohto úvodu pojem „majiteľ“. Skutkové okolnosti sporu vo veci samej sú zložitejšie: majiteľ totiž udelil výhradnú licenciu spoločnosti Carpa Dorada SA, ktorá poverila správou svojich práv spoločnosť Club de Variedades Vegetales Protegidas. Pozri bod 14 nižšie.

5. Z dôvodov vysvetlených nižšie navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na položené otázky v tom zmysle, že účinky tohto premlčania sa v prípade činností opakovaných v priebehu času vzťahujú len na činnosti vykonané pred viac než tromi rokmi. Inými slovami, majiteľ si zachováva právo podať žaloby podľa článkov 94 a 95 nariadenia č. 2100/94 v súvislosti s činnosťami, ktoré boli vykonané v priebehu posledných troch rokov.

II. Právny rámec

6. Článok 94 nariadenia č. 2100/94, nazvaný „Porušovanie práv“, stanovuje:

„1. Majiteľ môže zažalovať kohokoľvek, kto:

a) v súvislosti s odrodou, pre ktorú bolo udelené právo spoločenstva k odrodám rastlín, vykoná bez oprávnenia niektorú z činností uvedených v článku 13 ods. 2,

alebo

b) opomenie správne používanie názvu odrody tak, ako je to uvedené v článku 17 ods. 1, alebo opomenie oznámenie relevantných informácií tak, ako je to uvedené v článku 17 ods. 2,

alebo

c) v rozpore s článkom 18 ods. 3 použije názov odrody, pre ktorý bolo udelené právo spoločenstva k odrodám rastlín alebo názov, ktorý zaň možno omylom zameniť,

... s cieľom dosiahnutia zákazu takéhoto porušovania jeho práv, zaplatenia primeraného odškodnenia alebo oboch možností súčasne.

2. Ktokoľvek, kto takto konal, či už úmyselne alebo z nedbanlivosti, je taktiež zodpovedný za náhradu akýchkoľvek ďalších škôd, ktoré boli majiteľovi spôsobené takýmto konaním. V prípade nevedomej nedbanlivosti možno nárok na náhradu škôd znížiť tak, aby zodpovedal takejto nevedomej nedbanlivosti, avšak nikdy nie tak, aby náhrada škôd bola nižšia než výhoda, ktorú spôsobením škôd získala osoba, ktorá práva majiteľa porušila.“

7. Článok 95 tohto nariadenia stanovuje:

„Majiteľ môže požadovať primerané odškodnenie od osoby, ktorá v čase medzi zverejnením prihlášky o udelenie práva spoločenstva k odrodám rastlín a udelením tohto práva vykonala činnosť, ktorej vykonanie by bolo po udelení daného práva zakázané.“

8. Článok 96 tohto nariadenia stanovuje:

„Žaloby podľa článkov 94 a 95 sa premlčia do 3 rokov odo dňa konečného udelenia práva spoločenstva k odrodám rastlín a dňa, kedy sa majiteľ dozvedel o príslušnej činnosti a totožnosti zodpovednej strany alebo v prípade, že sa o tom nedozvedel, po tridsiatich rokoch od ukončenia príslušných činností.“

III. O právach Spoločenstva k odrode mandarínkovníkov Nadorcott

9. Okolnosti predchádzajúce sporu týkajúce sa práv Spoločenstva k odrode mandarínkovníkov Nadorcott, tak ako vyplývajú z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, možno zhrnúť takto.

10. Dňa 22. augusta 1995 spoločnosť Nador Cott Protection SARL podala žiadosť o udelenie práv Spoločenstva k tejto rastlinnej odrode na Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín (CPVO). Táto žiadosť bola zverejnená v Úradnom vestníku CPVO 22. februára 1996.

11. CPVO udelil požadované práva Spoločenstva 4. októbra 2004. Toto rozhodnutie bolo uverejnené v *Úradnom vestníku CPVO* 15. decembra 2004.

12. Dňa 14. apríla 2005 podala Federación de Cooperativas Agrícolas Valencianas (Federácia poľnohospodárskych družstiev vo Valencii, Španielsko) proti tomuto rozhodnutiu odvolanie s odkladným účinkom na odvolací výbor CPVO. Toto odvolanie bolo zamietnuté rozhodnutím z 8. novembra 2005 uverejneným v *Úradnom vestníku CPVO* 15. februára 2006.

13. Dňa 21. marca 2006 Federácia poľnohospodárskych družstiev vo Valencii podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu na Súd prvého stupňa Európskej únie, tentokrát bez odkladného účinku. Súd prvého stupňa zamietol túto žalobu rozsudkom z 31. januára 2008, Federación de Cooperativas Agrarias de la Comunidad Valenciana/CPVO – Nador Cott Protection (Nadorcott)⁴.

IV. Skutkové okolnosti sporu vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie na Súdnom dvore

14. Hoci je Nador Cott Protection majiteľom práv k odrode mandarínkovníkov Nadorcott, spoločnosť Carpa Dorada má výhradnú licenciu na práva k tejto rastlinnej odrode. Carpa Dorada zverila správu svojich práv spoločnosti Gestión de Licencias Vegetales (ďalej len „GESLIVE“) až do 12. decembra 2008 a následne spoločnosti Club de Variedades Vegetales Protegidas.

15. Pardo využíva od roku 2006 na výsadbu mandarínkovníkov odrody Nadorcott pozemok nachádzajúci sa v lokalite Alhama de Murcia (Španielsko) (4 457 stromov).

16. GESLIVE zaslala 30. októbra 2007 spoločnosti Pardo výzvu na ukončenie využívania tejto rastlinnej odrody dovtedy, kým nepožiada o príslušnú licenciu.

17. Dňa 30. marca 2011 zaslala Club de Variedades Vegetales Protegidas spoločnosti Pardo novú výzvu so žiadosťou, aby v prípade, že sa potvrdí, že využíva výsadbu 5 000 mandarínkovníkov odrody Nadorcott, skončila s týmto využívaním.

18. Počas novembra 2011 Club de Variedades Vegetales Protegidas požiadala Juzgado de lo Mercantil (obchodný súd, Španielsko), aby prijal predbežné opatrenia na účely konštatovania porušenia práv.

⁴ T-95/06, EU:T:2008:25.

19. Club de Variedades Vegetales Protegidas podala žalobu proti spoločnosti Pardo, v ktorej žiadala konštatovanie porušenia zákonných práv k odrode Nadorcott počas obdobia predbežnej ochrany (medzi 26. februárom 1996 a 15. februárom 2006).⁵ Navrhla tiež, aby bola spoločnosti Pardo uložená povinnosť zaplatiť primerané odškodnenie vo výške 17 500 eur bez DPH.

20. Okrem toho Club de Variedades Vegetales Protegidas podala žalobu pre porušenie práv v súvislosti s daným využívaním odrody po 15. februári 2006. Domáhala sa predovšetkým, aby bolo konštatované porušenie zákonných práv k odrode Nadorcott od tohto dátumu a až do ukončenia porušovania práv. Navrhla tiež, aby bola spoločnosti Pardo uložená povinnosť ukončiť toto využívanie bez povolenia majiteľa tejto odrody a aby bol odstránený, prípadne zničený akýkoľvek rastlinný materiál tejto odrody, ktorý sa nachádza v jej držbe, aby jej bola uložená povinnosť zaplatiť odškodnenie vo výške 35 000 eur bez DPH a aby sa na jej náklady uverejnilo záhľadie a výrok rozsudku.

21. Juzgado de lo Mercantil (obchodný súd) zamietol túto žalobu z dôvodu, že uplynula trojročná premlčacia lehota stanovená v článku 96 nariadenia č. 2100/94. Tento súd na podporu svojej úvahy konštatoval, že majiteľ vedel o činnostiach využívania odrody spoločnosťou Pardo prinajmenšom od 30. októbra 2007, keď GESLIVE zaslala výzvu spoločnosti Pardo.

22. Club de Variedades Vegetales Protegidas podala odvolanie proti tomuto rozsudku na Audiencia Provincial de Murcia (Provinčný súd Murcia, Španielsko). Tento súd na jednej strane konštatoval, že k porušeniu práv došlo opakovane v priebehu času a na druhej strane, že premlčanie bolo prerušené v novembri 2009 prijatím niektorých predbežných opatrení. Tento súd na základe toho rozhodol, že premlčanie sa vzťahovalo iba na porušenia práv, ku ktorým došlo pred viac ako tromi rokmi pred prijatím týchto predbežných opatrení.

23. Pokiaľ ide o vec samu, Audiencia Provincial de Murcia (Provinčný súd Murcia) rozhodol, že Pardo nenamietala ani využívanie, ani absenciu povolenia majiteľa rastlinnej odrody, ale len výšku odškodnenia. Tento súd v tejto súvislosti uplatnil na účely pokrytia tak odškodnenia splatného z titulu porušenia práv, ako aj z titulu predbežnej ochrany, sumu 7 eur za strom, v celkovej hodnote 31 199 eur. Okrem toho uložil spoločnosti Pardo povinnosť ukončiť porušovanie práv a odstrániť, prípadne zničiť akýkoľvek rastlinný materiál tejto odrody v jej držbe, vrátane zozbieranej úrody, a na svoje náklady uverejniť záhľadie a výrok rozsudku.

24. Pardo podala kasačný opravný prostriedok na Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko), ktorým spochybnila výklad odvolacieho súdu týkajúci sa článku 96 nariadenia č. 2100/94 v súvislosti s premlčaním.

25. Tribunal Supremo (Najvyšší súd) zdôrazňuje, že v tomto smere stanovil rozlíšenie medzi jednorazovými porušeniami práv a porušeniami práv pretrvávajúcimi v čase alebo „pokračujúcimi“. Tento súd uvádza nedávny rozsudok v oblasti ochranných známk, v ktorom rozhodol, že pokiaľ porušenie práv pozostáva z pokračujúceho správania, začiatok plynutia premlčacej lehoty sa odkladá, kým toto pretrvávajúce porušenie práv trvá alebo kým sa opakuje. Pýta sa, či tento výklad možno uplatniť na článok 96 nariadenia č. 2100/94.

⁵ Vzhľadom na chýbajúce spresnenie v návrhu na začatie prejudiciálneho konania predpokladám, že táto žaloba bola podaná po návrhu na nariadenie predbežných opatrení v novembri 2011.

26. Pokiaľ ide o spor vo veci samej, vnútroštátny súd na jednej strane uvádza, že uplynuli viac ako tri roky odvtedy, čo sa majiteľ dozvedel o činnostiach porušujúcich jeho práva a o totožnosti zodpovednej strany, a na druhej strane, že porušovania práv trvali v okamihu, keď boli podané žaloby stanovené v článkoch 94 a 95 nariadenia č. 2100/94. Vnútroštátny súd sa v takomto prípade pýta, či sa premlčanie stanovené v článku 96 tohto nariadenia vzťahuje:

- na všetky činnosti porušujúce práva majiteľa, na základe čoho sú podané žaloby neprípustné v celom rozsahu, alebo
- len na činnosti, ku ktorým došlo po trojročnej lehote stanovenej v danom článku 96, na základe čoho sú uvedené žaloby prípustné v rozsahu, v akom sa týkajú činností vykonaných v priebehu posledných troch rokov.

27. Za týchto podmienok Tribunal Supremo (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Je v rozpore s článkom 96 [nariadenia č. 2100/94] výklad tohto ustanovenia, podľa ktorého by boli vždy po uplynutí lehoty troch rokov odo dňa, keď sa majiteľ po udelení práva spoločenstva k odrodám rastlín dozvedel o činnosti a totožnosti zodpovednej osoby, žaloby stanovené v článkoch 94 a 95 tohto nariadenia premlčané, a to aj v prípade, ak by porušenie práv pokračovalo až do okamihu podania žaloby?
2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku, je možné sa domnievať, že sa v súlade s článkom 96 [nariadenia č. 2100/94], premlčanie vzťahuje výlučne na konkrétne porušenia práv, ku ktorým došlo mimo lehoty troch rokov, ale nie na porušenia, ku ktorým došlo počas posledných troch rokov?
3. V prípade kladnej odpovede na druhú otázku, mohla by byť žaloba o zdržanie sa konania a žaloba o náhradu škody úspešná len v súvislosti s tými porušeniami práv, ku ktorým došlo počas posledných troch rokov?“

28. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol doručený do kancelárie Súdného dvora 9. marca 2018. Účastníci konania vo veci samej, helénska vláda a Európska komisia predložili svoje písomné pripomienky.

29. Konanie v prejednávanej veci bolo prerušené rozhodnutím predsedu Súdného dvora z 13. februára 2019 až do prijatia rozhodnutia vo veci C-176/18, Club de Variedades Vegetales Protegidas⁶. Po oznámení tohto rozsudku 10. januára 2020 sa vnútroštátny súd rozhodol, že ponechá svoj návrh.

V. Analýza

30. Na úvod uvádzam, že rozsah sporu vo veci samej je obmedzený na otázku premlčania. Na jednej strane Pardo pred odvolacím súdom nespochybnila ani využívanie, ani absenciu súhlasu majiteľky. Na druhej strane kasačný opravný prostriedok, ktorý podala na vnútroštátny súd, sa týka len premlčania.⁷

⁶ Rozsudok z 19. decembra 2019 (C-176/18, EU:C:2019:1131).

⁷ Pozri body 23 a 24 vyššie.

31. Preto na rozdiel od veci Club de Variedades Vegetales Protegidas⁸ sa Súdnemu dvoru nekladie otázka o výklade článku 13 nariadenia č. 2100/94 na účely kvalifikácie činností, o ktoré ide v spore vo veci samej.

32. Pokiaľ ide o otázky položené Súdnemu dvoru v prejednávanej veci, zdôrazňujem, že sa týkajú prvého pravidla premlčania stanoveného v článku 96 nariadenia č. 2100/94, podľa ktorého sa žaloby majiteľa premlčia po troch rokoch odo dňa konečného udelenia práva spoločenstva k odrodám rastlín a dňa, kedy sa majiteľ dozvedel o príslušnej činnosti a totožnosti zodpovednej strany.⁹

33. Pripomínam, že pravidlá premlčania stanovené v článku 96 nariadenia č. 2100/94 neovplyvňujú existenciu práv k odrode rastlín, ale len možnosť ich majiteľa podať žalobu proti strane zodpovednej za porušenie jeho výlučných práv, ktoré vyvodzuje z tejto ochrany.

34. Súdnemu dvoru boli navrhnuté tri výklady na účely odpovede na položené otázky.

35. Podľa prvého výkladu by sa premlčanie stanovené v článku 96 nariadenia č. 2100/94 v tomto prípade vzťahovalo na žaloby majiteľa uvedené v článkoch 94 a 95 tohto nariadenia *v celom rozsahu*, nezávisle na tom, kedy došlo k porušeniu práv. Majiteľ, ktorý viac ako tri roky vie tak o sporných činnostiach, ako aj o totožnosti zodpovednej strany, stráca akúkoľvek možnosť uplatniť voči nim svoje práva. To je v podstate stanovisko prijaté súdom prvého stupňa vo veci samej¹⁰, ako aj stanovisko obhajované spoločnosťou Pardo.

36. Podľa druhého výkladu žaloby podané majiteľom budú iba *čiastočne premlčané*. Účinky premlčania sa budú týkať iba činností vykonaných pred viac ako tromi rokmi pred podaním žalôb stanovených v článkoch 94 a 95 nariadenia č. 2100/94. To je v podstate stanovisko obhajované helénskou vládou. Tento výklad sa tiež zhoduje, prinajmenšom čiastočne, s riešením prijatým odvolacím súdom vo veci samej.¹¹

37. Napokon podľa tretieho výkladu žaloby stanovené v článkoch 94 a 95 nariadenia č. 2100/94 nebudú *vôbec premlčané* vzhľadom na skutočnosť, že činnosti porušujúce práva majiteľa pretrvávajú v okamihu podania týchto žalôb. Majiteľ si môže uplatniť svoje práva voči všetkým sporným činnostiam, pokiaľ ich strana zodpovedná za tieto činnosti (Pardo v spore vo veci samej) neukončila.¹² To je v podstate stanovisko obhajované spoločnosťou Club de Variedades Vegetales Protegidas.

38. Začnem zamietnutím tohto tretieho výkladu (neexistencia premlčania) na základe preskúmania otázky začiatku plynutia premlčacej lehoty (*dies a quo*), stanoveného prvým pravidlom premlčania v článku 96 nariadenia č. 2100/94.

39. Následne vysvetlím dôvody, pre ktoré treba prijať druhý výklad (čiastočné premlčanie) a nie prvý výklad (úplné premlčanie), pri preskúmaní otázky *účinkov* tohto pravidla premlčania.

⁸ Rozsudok z 19. decembra 2019 (C-176/18, EU:C:2019:1131).

⁹ Podľa druhého pravidla premlčania stanoveného v tomto ustanovení sa tieto žaloby premlčia po tridsiatich rokoch od ukončenia príslušnej činnosti, pokiaľ sa majiteľ nedozvedel o činnosti a totožnosti zodpovednej strany.

¹⁰ Pozri bod 21 vyššie.

¹¹ Pozri bod 22 vyššie. Podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom sa odvolací súd domnieval, že premlčané boli iba činnosti vykonané tri roky pred prerušením premlčacej lehoty vyvolaným prijatím predbežných opatrení. Vzhľadom na to, že Súdnemu dvoru nebola v tomto smere položená otázka a že nedostal žiadnu inú informáciu v tejto súvislosti, nemôže rozhodnúť o existencii prípadného prerušenia premlčania.

¹² Pozri bod 25 vyššie.

A. O začiatku plynutia premlčacej lehoty (*dies a quo*) stanovenom prvým pravidlom premlčania v článku 96 nariadenia č. 2100/94 (prvá otázka)

40. Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou v podstate pýta, či trojročná lehota stanovená prvým pravidlom premlčania v článku 96 nariadenia č. 2100/94 môže začať plynúť, aj keď činnosti porušujúce práva majiteľa neskončili.

41. Podľa prvého pravidla premlčania stanoveného v článku 96 nariadenia č. 2100/94 sa žaloby majiteľa premlčia po troch rokoch odo dňa konečného udelenia práva spoločenstva k odrodám rastlín a dňa, kedy sa majiteľ dozvedel o príslušnej činnosti a totožnosti zodpovednej strany.

42. Začiatkom plynutia premlčacej lehoty alebo *dies a quo* je teda deň, kedy sú splnené dve podmienky: na jednej strane došlo k udeleniu práv Spoločenstva k odrodám rastlín; na druhej strane sa majiteľ dozvedel o príslušnej činnosti a totožnosti zodpovednej strany.

43. Konkrétnejšie a ako zdôraznila helénska vláda, premlčacia lehota troch rokov začne plynúť v deň *udalosti, ktorá nastala neskôr*, a to na jednej strane medzi dňom udelenia práv Spoločenstva a na druhej strane dňom, kedy sa majiteľ dozvedel o činnosti a totožnosti zodpovednej strany.

44. V kontexte sporu vo veci samej z vnútroštátneho rozhodnutia vyplýva, že tieto dve podmienky boli splnené najneskôr 30. októbra 2007. Odvolací výbor CPVO totiž zamietol odvolanie s odkladným účinkom proti udeleniu práv Spoločenstva rozhodnutím z 8. novembra 2005, uverejneným 15. februára 2006.¹³ Okrem toho GESLIVE zaslala 30. októbra 2007 spoločnosti Pardo prvú výzvu, aby ukončila využívanie tejto odrody.¹⁴

45. Po tomto spresnení je podľa mňa zrejmé, že tretí výklad navrhnutý Súdneho dvoru, podľa ktorého premlčacia lehota nemôže začať plynúť predtým, než sporné činnosti skončili, by znamenal prepracovanie prvého pravidla premlčania stanoveného v článku 96 nariadenia č. 2100/94.

46. Toto prvé pravidlo totiž nijako neodkazuje na dátum ukončenia sporných činností. Toto konštatovanie samo osebe stačí na zamietnutie tohto výkladu, ktorý by v praxi viedol k pridaniu tretej podmienky na účely určenia *dies a quo*: vyžadovalo by sa udelenie práva, vedomosť majiteľa o činnosti a totožnosti zodpovednej strany a *aby dané činnosti skončili*.

47. Dodávam, že tento výklad by bol v rozpore s cieľom právnej istoty sledovaným každým pravidlom premlčania, ako správne uviedla helénska vláda. Premlčacie doby totiž plnia funkciu zabezpečenia právnej istoty, čo potvrdzuje ustálená judikatúra Súdneho dvora.¹⁵ Súdny dvor najmä spresnil, že s cieľom splniť túto úlohu musí byť táto doba stanovená vopred a akékoľvek analogické uplatnenie premlčacej doby musí byť pre osoby podliehajúce súdnej právomoci dostatočne predvídateľné.¹⁶

¹³ Pozri bod 12 vyššie.

¹⁴ Pozri bod 16 vyššie.

¹⁵ Pozri najmä rozsudky z 13. júna 2013, Unanimes a i. (C-671/11 až C-676/11, EU:C:2013:388, bod 31); zo 7. júla 2016, Lebek (C-70/15, EU:C:2016:524, bod 55), a z 30. apríla 2020, Nelson Antunes da Cunha (C-627/18, EU:C:2020:321, bod 44).

¹⁶ Pozri rozsudky z 5. mája 2011, Ze Fu Fleischhandel a Vion Trading (C-201/10 a C-202/10, EU:C:2011:282, bod 32); z 23. januára 2019, Fallimento Traghetti del Mediterraneo (C-387/17, EU:C:2019:51, bod 71), a z 5. marca 2019, Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, bod 112).

48. Tretí navrhovaný výklad by však bol v rozpore s požiadavkou právnej istoty v rozsahu, v akom by majiteľ mohol *kedykoľvek*, kým by sporné činnosti neskončili, podať žaloby stanovené v článkoch 94 a 95 nariadenia č. 2100/94 proti všetkým týmto činnostiam, *a to nezávisle na dátume ich vykonania*.

49. V rámci sporu vo veci samej by tak tento výklad majiteľovi umožnil nechať Pardo využívať mandarínkovníky odrody Nadorcott počas niekoľkých desaťročí predtým, než by proti nej podal žalobu za *všetky* činnosti, ktorými došlo k porušeniu jeho práv.

50. Tento výklad by bol zjavne nezlučiteľný s cieľom právnej istoty sledovaným pravidlami premlčania. V tejto súvislosti zdôrazňujem, že porušovateľ práv mohol spáchať činnosti, ktoré sú mu vytýkané, v dobrej viere, teda bez toho, aby vedel, že porušuje práva majiteľa.

51. Okrem toho musím zdôrazniť jeden paradoxný následok tretieho výkladu navrhnutého Súdnemu dvoru, a to zo systematickejšieho hľadiska. Druhé pravidlo premlčania stanovené v článku 96 nariadenia č. 2100/94, ktoré stanovuje lehotu tridsiatich rokov, sa mi nezdá byť uplatniteľné v prípade, o aký ide v spore vo veci samej, keďže toto pravidlo predpokladá, že majiteľ *nemá vedomosť* o sporných činnostiach a zodpovednej osobe. Ak by sa prijal tretí výklad navrhovaný Súdnemu dvoru, podľa ktorého premlčacia lehota troch rokov začína plynúť až keď došlo k ukončeniu sporných činností, pretrvávajúce činnosti, o ktorých majiteľ vedel, by nemohli byť *nikdy premlčané*, ani podľa prvého pravidla (ktoré predpokladá ukončenie činností), ani podľa druhého pravidla (ktoré predpokladá nevedomosť).

52. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy nemám žiadnu pochybnosť o nevyhnutnosti zamietnuť tento tretí výklad. Začiatok plynutia lehoty troch rokov podľa článku 96 nariadenia č. 2100/94 nemôže byť podmienený ukončením predmetných činností: jedinými uplatniteľnými kritériami sú deň, kedy boli udelené práva Spoločenstva, a deň, kedy sa majiteľ dozvedel o predmetnej činnosti a totožnosti zodpovednej strany.

53. Pre úplnosť by som ešte chcel spresniť, že kritérium „vedomosti“ majiteľa treba podľa mňa chápať tak, že sa týka každej situácie, kedy majiteľ vedel alebo *mal vedieť* o činnosti a totožnosti zodpovednej strany. Ak by sa totiž uplatňovalo len kritérium *skutočnej* vedomosti, majiteľ by mal možnosť neobmedzene posúvať začiatok plynutia premlčacej lehoty odmietnutím dozvedieť sa o činnosti a/alebo totožnosti zodpovednej strany. Tento výklad nie je prijateľný z hľadiska cieľa každého premlčacieho pravidla, ktorým je právna istota dlžníka.¹⁷ Podľa môjho názoru by bolo vhodnejšie zmeniť znenie článku 96 nariadenia č. 2100/94 tak, aby presnejšie odrážalo skutočný význam tohto kritéria.

54. Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvú otázku vnútroštátneho súdu odpovedať takto. Článok 96 nariadenia č. 2100/94 sa má vykladať v tom zmysle, že premlčacia lehota troch rokov začína plynúť dňom, kedy nastala neskoršia udalosť, teda buď odo dňa udelenia práva Spoločenstva, alebo odo dňa, kedy sa majiteľ dozvedel o príslušnej činnosti a totožnosti zodpovednej strany, a to nezávisle na dni, kedy došlo k prípadnému ukončeniu činností.

¹⁷ Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré som predniesol vo veci Nelson Antunes da Cunha (C-627/18, EU:C:2019:1084, bod 46): „Treba pripomenúť, že pravidlá premlčania majú v majetkovom práve zásadný význam. Premlčanie totiž spôsobuje, že veriteľ si nemôže nárokovať vymoženie svojej pohľadávky. Ako už Súdny dvor konštatoval, pravidlá premlčania tým, že stanovujú časové obmedzenie, zabezpečujú právnu istotu dlžníka.“

B. O rozsahu účinkov prvého pravidla premlčania stanoveného v článku 96 nariadenia č. 2100/94 (druhá a tretia otázka)

55. Vnútroštátny súd sa svojou druhou a treťou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, v podstate pýta, či sa článok 96 nariadenia č. 2100/94 má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ lehota troch rokov uplynula v súvislosti s činnosťami opakovanými v priebehu času, účinky premlčania sa vzťahujú na všetky činnosti nezávisle na dni, kedy boli vykonané, alebo iba na činnosti vykonané pred viac než tromi rokmi pred podaním žalôb stanovených v článkoch 94 a 95 tohto nariadenia.

56. Začnem pripomenutím zrejmej skutočnosti: pravidlá premlčania stanovené v článku 96 nariadenia č. 2100/94 môžu mať účinky iba voči činnostiam, ku ktorým došlo v minulosti. Na žalobu podanú podľa článku 94 ods. 1 tohto nariadenia domáhajúcu sa ukončenia, *do budúca*, činností porušujúcich práva majiteľa sa preto nemôže vzťahovať premlčanie.

57. Otázka položená vnútroštátnym súdom tak vyžaduje určiť rozsah účinkov tohto premlčania *vo vzťahu k minulosti*, konkrétnejšie v rámci žalôb smerujúcich k zaplateniu primeraného odškodnenia (článok 94 ods. 1 a článok 95 nariadenia č. 2100/94) alebo k náhrade škody spôsobenej úmyselným konaním alebo z neobstaranosti (článok 94 ods. 2 tohto nariadenia).

58. V praxi sa kladie nasledujúca otázka: pokiaľ majiteľ nechal uplynúť premlčaciu lehotu troch rokov, stráca *v celom rozsahu* právo požadovať zaplatenie primeraného odškodnenia a/alebo náhradu škody za činnosti, ku ktorým došlo v minulosti (čo zodpovedá prvému výkladu navrhnutému Súdnemu dvoru¹⁸) alebo si zachová toto právo voči najnovším činnostiam, teda takým, ku ktorým došlo v priebehu posledných troch rokov (čo zodpovedá druhému výkladu¹⁹)?

59. Musím konštatovať, že znenie článku 96 nariadenia č. 2100/94 výslovne nerieši túto otázku, na rozdiel od otázky *dies a quo* preskúmanej vyššie.

60. Viacero skutočností však svedčí v prospech druhého výkladu navrhovaného Súdnemu dvoru, podľa ktorého si majiteľ zachová právo požadovať náhradu škody za činnosti, ku ktorým došlo v priebehu posledných troch rokov.

61. Po prvé článok 96 nariadenia č. 2100/94 stanovuje premlčanie „činností“ a nie správania uvádzaného ako „súbor činností“. Toto použitie jednotného čísla je o to významnejšie, že žaloby stanovené v článkoch 94 a 95 tohto nariadenia sa najčastejšie týkajú súboru jednotlivých činností, z ktorých každá porušuje práva majiteľa.²⁰

62. Toto použitie jednotného čísla naznačuje, že na účely uplatnenia článku 96 nariadenia č. 2100/94 treba činnosti porušujúce práva majiteľa posudzovať *oddelene*. Na účely určenia účinkov premlčania treba preto oddelene pre každú činnosť preskúmať, či uplynula premlčacia lehota troch rokov.

¹⁸ Pozri bod 35 vyššie.

¹⁹ Pozri bod 36 vyššie.

²⁰ Napríklad porušovateľ práv, ktorý by chcel predávať mandarínkovníky odrody Nadorcott bez povolenia majiteľa, by mohol postupne vykonať nasledujúce činnosti: udržiavanie stavu mandarínkovníkov s cieľom ich množenia; množenie ako také; ponuka na predaj; vývoz na účely predaja; predaj ako taký; skladovanie mandarínkovníkov na vyššie uvedené účely. Každá z týchto činností by porušila práva majiteľa podľa článku 13 ods. 2 nariadenia č. 2100/94.

63. V praxi bude vnútroštátny súd musieť pre každé porušenie práva preveriť, či uplynuli viac ako tri roky od udalosti, ktorá nastala neskôr, buď na jednej strane odo dňa udelenia práva Spoločenstva a na druhej strane odo dňa, kedy sa majiteľ dozvedel o činnosti a totožnosti zodpovednej strany, keďže je zrejmé, že túto vedomosť nemohol nadobudnúť pred spáchaním danej činnosti.

64. To znamená, že činnosti vykonané počas obdobia predbežnej ochrany uvedené v článku 95 nariadenia č. 2100/94 budú premlčané pred tými, ku ktorým došlo po udelení práva Spoločenstva, ktoré sú predmetom článku 94 tohto nariadenia.

65. Toto riešenie sa mi zdá byť potvrdené právnou náukou v oblasti práv k odrodám rastlín.²¹

66. Po druhé by som chcel upriamiť pozornosť na praktické dôsledky opačného výkladu, podľa ktorého by uplynutie trojročnej lehoty stanovenej v článku 96 nariadenia č. 2100/94 viedlo k premlčaniu *všetkých* činností porušujúcich práva majiteľa, nezávisle na dátume ich vykonania.

67. Ako správne poznamenala Club de Variedades Vegetales Protegidas, v praxi by tento výklad mohol viesť k paradoxnému riešeniu, podľa ktorého by sa na každé *budúce* porušenie práv vzťahovalo premlčanie, pokiaľ by bolo súčasťou správania, o ktorom sa majiteľ dozvedel pred viac ako tromi rokmi.

68. Podľa tohto výkladu by tak v rámci sporu vo veci samej okolnosť, že majiteľ nechal uplynúť lehotu troch rokov po prvej výzve z 30. októbra 2007 stačila na to, aby stratil akúkoľvek možnosť uplatniť svoje práva voči spornému správaniu, a to aj do budúcnosti, ak by toto správanie pretrvávalo.

69. Takýto výklad sa mi zdá ťažko zlučiteľný s predmetom a súčasne cieľom sledovaným nariadením č. 2100/94, teda s ochranou práv Spoločenstva k odrodám rastlín.

70. Okrem toho zdôrazňujem, že toto riziko nie je vôbec teoretické, keďže mnoho činností porušujúcich práva majiteľa v oblasti práv k odrodám rastlín patrí medzi dlhotrvajúce konania.²²

²¹ LEßMANN, H., WÜRTEMBERGER, G.: *Deutsches und europäisches Sortenschutzrecht*. Baden-Baden: Nomos, 2009 (2. vyd.), § 7, Rn. 102, s. 309: „Bei wiederholten Verletzungshandlungen erfüllt jede einzelne Handlung den Tatbestand der Verletzung. Jede Einzelhandlung setzt damit gesondert die Verjährung des Unterlassungsanspruchs sowie des aus ihr fließenden Schadenersatzanspruchs in Lauf, sofern die weiteren Voraussetzungen – Kenntnis des Verletzten von der Verletzungshandlung und der Person des Verletzers – gegeben sind.“ („V prípade opakovaných protiprávných činností predstavuje každá individuálna činnosť porušenie práv. Každá individuálna činnosť tak samostatne spúšťa plynutie premlčacej lehoty na podanie žaloby o zdržanie sa konania a žaloby o náhradu škody, ktorá z nej vyplýva, pokiaľ sú splnené ostatné predbežné podmienky – vedomosť majiteľa o porušení práv a totožnosti zodpovednej strany.“)

²² LEßMANN, H., WÜRTEMBERGER, G.: c. d., § 7, Rn. 103, s. 309: „Gerade im pflanzlichen Bereich erstrecken sich Verletzungshandlungen über lange Zeiträume. Pflanzen werden in der Regel nicht in Einzelexemplaren vermehrt, sondern in größerem Umfang. Dies gilt auch für Obstbäume, andernfalls wäre eine gewerbliche Nutzung ohne Lizenz vermehrter Pflanzen nicht rentabel. Insbesondere das Anbieten und der Verkauf von sortenschutzverletzendem Material kann sich deshalb gerade im Gehölzbereich über große Zeiträume erstrecken. Auch wenn durch eine einzige Handlung große Mengen sortenschutzrechtsverletzender Pflanzen vermehrt worden waren und somit im strafrechtlichen Sinn eine einzige Handlung darstellen, ist die kontinuierliche Abgabe solchen Materials über längere Zeiträume jedes Mal eine Verletzungshandlung. Mit jeder Einzelhandlung wird damit der Lauf der Verjährung ausgelöst.“ („Osobitne v odvetví rastlinnej výroby činnosti spôsobujúce porušovania práv prebiehajú v dlhých časových obdobiach. Všeobecne platí, že rastliny sa nerozmnožujú po jednom kuse, ale vo veľkom meradle. To platí aj pre ovocné stromy, v opačnom prípade by obchodné využívanie rastlín rozmnožených bez licencie nebolo rentabilné. Predovšetkým ponuka a predaj materiálu, ktorý porušuje práva k odrodám rastlín, sa môže uskutočňovať v dlhom období, najmä v lesných oblastiach. Hoci boli množstvá rastlín, ktorými došlo k porušeniu práv k odrodám rastlín, rozmnožené jedným úkonom, a teda ide o jeden skutok z hľadiska trestného práva, nepretržitá dodávka tohto materiálu počas dlhých období predstavuje vždy nové porušenie práva. Každý individuálny úkon teda spúšťa premlčanie.“)

71. Po tretie uvádzam, že výklad, ktorý navrhujem, je všeobecne prijímaný v oblasti premlčania porušovania práv v patentovom práve, ktoré preukazuje podobnosti s právom k odrodám rastlín.²³

72. Najmä nemecká²⁴, francúzska²⁵ a belgická²⁶ právna náuka zdôrazňujú, že porušenie práv v oblasti patentov treba skúmať ako „sled trestných činov“ a nie ako „pokračujúci trestný čin“²⁷. Toto riešenie v podstate zodpovedá tomu, ktoré som navrhol vyššie a v rámci ktorého sa majú činnosti porušujúce práva majiteľa posudzovať *oddelene* na účely uplatnenia článku 96 nariadenia č. 2100/94.

73. Po štvrté a pre úplnosť spresňujem, že tak nariadenie (EÚ) 2017/1001 o ochrannej známke Európskej únie²⁸, ako aj smernica (EÚ) 2015/2436 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk²⁹ obsahujú pravidlo „obmedzenie práv v dôsledku strpenia“, ktoré v podstate zodpovedá prvému výkladu navrhnutému Súdnemu dvoru³⁰ – a ktorý som práve zamietol.

²³ Pozri najmä BOUCHE, N.: La prescription en droit des obtentions végétales et autres satellites du brevet. In: *Propriétés intellectuelles*, č. 68, júl 2018, s. 34 – 39: „Les variétés végétales sont à la fois exclues de la brevetabilité et l’objet central du droit des obtentions végétales, si bien que ce qui est protégeable par un brevet ne peut être l’objet d’un droit d’obtention végétale et réciproquement. Malgré cette césure radicale, il existe tout de même des liens, un cousinage, entre droit des brevets et droit des obtentions végétales. Si l’on a préféré répondre aux spécificités des obtentions végétales par un régime spécifique, les deux matières ont en commun de porter sur des innovations techniques (le droit des brevets se posant finalement comme le droit généraliste et le droit des obtentions végétales comme le droit spécial des améliorations variétales.“ [„Odrody rastlín sú vylúčené z patentovateľnosti a zároveň sú hlavným predmetom práv k rastlinným odrodám, takže to, čo možno chrániť patentom, nemôže byť predmetom práv k odrodám rastlín a naopak. Napriek tomuto radikálnemu oddeleniu však existujú prepojenia medzi patentovým právom a právami k odrodám rastlín. Hoci sme uprednostnili reagovať na osobitosti odrôd rastlín špecifickým režimom, tieto dve oblasti majú spoločné zameranie na technické inovácie (kde patentové právo má postavenie všeobecného práva a právo k odrodám rastlín postavenie špeciálneho práva v oblasti šľachtenia odrôd).“]

²⁴ Pozri najmä BENKARD, G.: *Kommentar zum Patentgesetz*, München: C.H. Beck, 2015 (9. vyd.), § 141, Rn. 6, s. 1906: „Bei vergangenheitsbezogenen Ansprüchen setzen dagegen die einzelnen Schädigungen jeweils eigene Verjährungsfristen in Lauf, so dass jede schadenstiftende Handlung bzw. jeder schadenstiftende Teilakt verjährungsrechtlich separat zu betrachten ist.“ („Naproti tomu pokiaľ ide o návrhy týkajúce sa minulosti, každá z jednotlivých škôd spúšťa vlastnú premlčaciu lehotu, na základe čoho každá činnosť alebo časť činnosti spôsobujúca škodu musí byť na účely premlčania posudzovaná oddelene.“)

²⁵ PASSA, J.: *Droit de la propriété industrielle*, II, *Brevets d’invention, protections voisines*. Paris: LGDJ, 2013, č. 631, s. 684: „La jurisprudence analysant le délit de contrefaçon comme successif, autrement dit comme se renouvelant à chaque instant tant que le comportement en cause se poursuit, le délai de prescription court distributivement pour chaque acte à compter de la date de sa commission et non pour le tout, à compter de la date à laquelle les actes en cause ont commencé ou cessé. En d’autres termes, chaque acte constitue, en ce qui le concerne, le point de départ d’un délai.... Si un acte litigieux s’est prolongé dans le temps, par exemple par l’emploi d’une machine, le demandeur ne peut réclamer réparation que pour le préjudice consécutif aux actes d’usage accomplis dans le délai de trois ans.“ („Vzhľadom na to, že judikatúra analyzuje trestný čin porušenia práv z patentov ako pokračujúci, inými slovami ako obnovujúci sa dovtedy, kým predmetné správanie pokračuje, premlčacia lehota plynie oddelene pre každú činnosť odo dňa je vykonania, a nie pre všetky činnosti spoločne odo dňa, kedy predmetné činnosti začali alebo skončili. Inak povedané, každá činnosť spúšťa ‚svoj‘ začiatok plynutia lehoty.... Pokiaľ sporná činnosť trvala dlhšiu dobu, napríklad využitím stroja, žiadateľ sa môže domáhať náhrady iba v súvislosti s následnou škodou spôsobenou užívaním, ku ktorému došlo lehotou troch rokov.“)

²⁶ REMICHE, B., CASSIERS, V.: *Droit des brevets d’invention et du savoir-faire: créer, protéger et partager les inventions au xxie siècle*, Bruxelles: Larcier, 2010, s. 574: „Toutefois, les différents actes de contrefaçon constituent des quasi-délits distincts qui se prescrivent séparément même lorsqu’ils sont imputables à une seule et même personne. Ainsi la contrefaçon consistant en une fabrication du produit breveté sera prescrite séparément de la contrefaçon consistant en l’offre en vente dudit produit.“ („Niektoré činnosti porušenia práv však predstavujú samostatné kvázi-trestné činy, u ktorých plynie premlčacia lehota oddelene, aj keď je za ne zodpovedná jedna a tá istá osoba. Porušenie práv pozostávajúce z výroby patentovaného výrobku tak bude premlčané oddelene od porušenia pozostávajúceho z ponuky na predaj tohto výrobku.“)

²⁷ CASALONGA, A.: *Traité technique et pratique des brevets d’invention*. Paris: LGDJ, 1949, zv. 2, č. 1080, s. 159: „[En cas de fabrication d’objets contrefaisants], il y a une succession de délits et non pas un délit successif; en conséquence, la prescription commence à courir à dater de chaque fait de contrefaçon et non pas à partir du dernier fait.“ („[V prípade výroby falšovaných výrobkov] ide o sled trestných činov a nie o pokračujúci trestný čin; z tohto dôvodu začína premlčanie plynúť od každého porušenia práva, a nie od posledného skutku.“)

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady zo 14. júna 2017 (Ú. v. EÚ L 154, 2017, s. 1).

²⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady zo 16. decembra 2015 (Ú. v. EÚ L 336, 2015, s. 1).

³⁰ Pozri bod 35 vyššie.

74. Článok 61 ods. 1 nariadenia 2017/1001 a článok 9 ods. 1 smernice 2015/2436 totiž stanovujú, že ak majiteľ strpel počas piatich po sebe nasledujúcich rokov používanie neskoršej ochrannej známky, pričom si bol tohto používania vedomý, nie je už ďalej oprávnený žiadať o vyhlásenie jej neplatnosti, okrem prípadu, keď sa o zápis nežiadalo v dobrej viere.³¹ Okrem toho článok 16 ods. 1 tohto nariadenia a článok 18 ods. 1 danej smernice dodávajú, že majiteľ v takom prípade už nemôže zakázať používanie tejto ochrannej známky v rámci konania o porušení práv.

75. Právo ochranných známk tak obsahuje pravidlo stanovujúce, že majiteľ stráca akúkoľvek možnosť podať žalobu, a to aj *do budúca*, pokiaľ nechá uplynúť lehotu piatich rokov odo dňa, kedy sa dozvedel o používaní neskoršej ochrannej známky, či už v rámci žaloby o neplatnosť alebo v rámci žaloby o porušení práv.

76. Existencia tohto pravidla však nespochybňuje úvahu, ktorú som vysvetlil vyššie, a to z nasledujúcich dvoch dôvodov.

77. Na jednej strane sa existencia tohto pravidla vysvetľuje dvomi charakteristikami vlastnými právu ochranných známk, ktoré nemajú obdobu v patentovom práve, ani v práve k odrodám rastlín. Na rozdiel od týchto dvoch posledných režimov duševného vlastníctva, ktorých trvanie je časovo obmedzené,³² ochrana z ochranných známk má potenciálne neobmedzené trvanie a je na majiteľovi, aby svoj zápis obnovil každých desať rokov.³³ Z tohto hľadiska možno pravidlo obmedzenia práv v dôsledku strpenia chápať ako zmiernenie prípadne neobmedzeného trvania ochrany z ochranných známk.

78. Okrem toho existencia tohto pravidla sa odôvodňuje tiež z hľadiska základnej funkcie ochrannej známky, ktorou je zaručiť spotrebiteľovi alebo konečnému používateľovi totožnosť pôvodu tovaru alebo služby označených ochrannou známkou, ktorá mu umožní odlíšiť tento tovar alebo túto službu bez novej zámeny od tovarov alebo služieb iného pôvodu.³⁴ Obmedzenie práv v dôsledku strpenia v istom zmysle predpokladá, že základná funkcia ochrannej známky už nemôže byť splnená, ak majiteľ počas piatich rokov toleroval používanie neskoršej ochrannej známky, pri ktorej hrozí pravdepodobnosť zámeny.

79. Na druhej strane zdôrazňujem, že pravidlo obmedzenia práv v dôsledku strpenia je predmetom výslovných a podrobných ustanovení tak nariadenia 2017/1001, ako aj smernice 2015/2436. Z hľadiska jeho drastických následkov na práva majiteľa sa domnievam, že existencia tohto pravidla nemôže byť *predpokladaná* v rámci režimu ochrany duševného vlastníctva. Pri absencii rovnocenných ustanovení v nariadení 2100/94 z toho treba vyvodiť, že na práva k odrodám rastlín sa nevzťahuje obmedzenie práv v dôsledku strpenia.

³¹ Z judikatúry vyplýva, že musia byť splnené štyri podmienky, aby mohla začať plynúť lehota na prepadnutie práv v dôsledku strpenia v prípade používania neskoršej ochrannej známky, ktorá je zhodná alebo podobná a zameniteľná so staršou ochrannou známkou. Po prvé neskoršia ochranná známka musí byť zapísaná, po druhé o jej zápis musel jej majiteľ požiadať v dobrej viere, po tretie musí byť používaná na území členského štátu, kde je chránená staršia ochranná známka, a napokon po štvrté majiteľ staršej ochrannej známky musí mať vedomosť o používaní tejto ochrannej známky po jej zápise. Pozri v tomto zmysle, pokiaľ ide o smernicu 2015/2436, rozsudok z 22. septembra 2011, Budějovický Budvar (C-482/09, EU:C:2011:605, body 54 až 58). Pozri, pokiaľ ide o nariadenie 2017/1001, rozsudky z 28. júna 2012, I Marchi Italiani a Basile/ÚHVT – Osra (B. Antonio Basile 1952) (T-133/09, EU:T:2012:327, bod 31), a z 27. januára 2021, Turk Hava Yollari/EUIPO – Sky (skylife) (T-382/19, neuvverejnený, EU:T:2021:45, bod 49).

³² Pozri v súvislosti s právami k odrodám rastlín článok 19 ods. 1 nariadenia č. 2100/94, podľa ktorého účinok týchto práv v zásade trvá tridsať rokov pre stromy a viniče a dvadsaťpäť rokov pre ostatné odrody.

³³ Pozri články 52 a 53 nariadenia 2017/1001, ako aj články 48 a 49 smernice 2015/2436.

³⁴ Pozri najmä rozsudky z 23. mája 1978, Hoffmann-La Roche (102/77, EU:C:1978:108, bod 7), a z 31. januára 2019, Pandalis/EUIPO (C-194/17 P, EU:C:2019:80, bod 84). Pozri tiež návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Trstenjak vo veci Budějovický Budvar (C-482/09, EU:C:2011:46, bod 63).

80. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na druhú a tretiu otázku vnútroštátneho súdu odpovedať takto. Článok 96 nariadenia č. 2100/94 treba vykladať v tom zmysle, že pokiaľ lehota troch rokov uplynula v súvislosti činnosťami opakovanými v priebehu času, premlčané budú iba činnosti, ku ktorým došlo pred viac než tromi rokmi pred podaním žalôb stanovených v článkoch 94 a 95 tohto nariadenia.

81. Majiteľ si preto zachováva právo podať uvedené žaloby, pokiaľ ide o činnosti vykonané v priebehu posledných troch rokov.

VI. Návrh

82. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko), takto:

1. Článok 96 nariadenia Rady (ES) č. 2100/94 z 27. júla 1994 o právach spoločenstva k odrodám rastlín sa má vykladať v tom zmysle, že lehota troch rokov začína plynúť dňom, kedy došlo k neskoršej udalosti, teda buď dňom, kedy boli udelené práva Spoločenstva, alebo dňom, kedy sa majiteľ dozvedel o príslušnej činnosti a totožnosti zodpovednej strany, a to nezávisle na dátume, kedy dané činnosti prípadne skončili.
2. Článok 96 nariadenia č. 2100/94 sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ lehota troch rokov uplynula v súvislosti s činnosťami opakovanými v priebehu času, premlčané budú iba činnosti, ku ktorým došlo pred viac než tromi rokmi pred podaním žalôb stanovených v článkoch 94 a 95 tohto nariadenia.